

The Relationship between Emotional Regulation Difficulty and Perceived Stress with Behavioral Problems in MALE STUDENTS in the Second Grade of Secondary School: The Moderating Role of Spiritual Intelligence

Peyman Hatamian¹ , Khadijeh Fooladvand² , and Roohllah Jafari³

1. Corresponding Author, Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran. Email: hatamian.p@lu.ac.ir
2. Assistant Professor, Department of Psychology, Faculty of Literature and Humanities, Lorestan University, Khorramabad, Iran. Email: fuladvand.kh@lu.ac.ir
3. M.A. in Psychology, Ilam branch, Islamic Azad University, Ilam, Iran. Email: jafariroohllah43@gmail.com

Article Info

Article type:
Research Article

Article history:
Received 31 December 2025
Received in revised form 02 May 2026
Accepted 03 June 2026
Available online 22 June 2026

Keywords:
Behavioral Problems,
Emotional Regulation
Difficulty,
Perceived Stress,
Spiritual Intelligence

ABSTRACT

Objective: The present study was conducted to determine the moderating role of spiritual intelligence in predicting behavioral problems based on difficulties in emotion regulation and perceived stress among students, given that emotional maladjustment is considered a primary root cause of many behavioral issues in this age group.

Method: This was a descriptive-correlational study. The statistical population consisted of all male high school students in Karaj during the 2025 academic year, from which 381 students were selected using multi-stage cluster sampling. The research instruments included the King Spiritual Intelligence Scale, the Gratz and Roemer Difficulties in Emotion Regulation Scale, the Cohen Perceived Stress Scale, and the Achenbach Behavioral Problems Questionnaire. Data were analyzed using SPSS-25 software through Pearson correlation tests and hierarchical regression analysis.

Results: The results showed a significant relationship between the total score of spiritual intelligence, difficulty in emotion regulation, and perceived stress with behavioral problems ($P < 0.001$). Furthermore, the results of the hierarchical regression analysis confirmed the research hypothesis regarding the moderating role of spiritual intelligence in predicting behavioral problems based on scores of difficulty in emotion regulation and perceived stress; these relationships were significant at the $P < 0.001$ level.

Conclusions: The findings confirm that the predictor variables (difficulty in emotion regulation and perceived stress) have the capacity to explain behavioral problems, and in this regard, spiritual intelligence acts as a protective factor and a moderator. Accordingly, it is suggested that the educational system, by strengthening the components of spiritual intelligence within extracurricular and developmental programs, help students demonstrate more adaptive responses when facing psychological and emotional pressures. Moreover, the results of this study highlight the necessity of incorporating spiritual intelligence-based interventions into school counseling centers to reduce behavioral harms and promote students' mental health.

Cite this article: Hatamian, P., Fooladvand, KH., Jafari, R. (2026). The Relationship between Emotional Regulation Difficulty and Perceived Stress with Behavioral Problems in MALE STUDENTS in the Second Grade of Secondary School: The Moderating Role of Spiritual Intelligence. *New Research in Islamic Humanities Studies*, 5 (10), 1-19. <https://doi.org/10.22034/api.2026.2079787.1582>

© Author(s) retain the copyright and full publishing rights.

DOI: <https://doi.org/10.22034/api.2026.2079787.1582>

Publisher: Lorestan University.

Introduction

Behavioral problems in adolescents generally fall into two main categories: internalizing and externalizing problems. Internalizing problems include conditions such as anxiety, depression, and social withdrawal, whereas externalizing problems involve behaviors such as aggression, rule-breaking, and attention difficulties. Evidence suggests that these problems manifest differently in boys and girls; boys are more likely to exhibit externalizing behaviors, while girls tend to display more internalizing symptoms. One of the major factors associated with these behavioral problems is difficulty in emotion regulation, which refers to an individual's inability to appropriately control, recognize, and express emotions. Deficits in this ability may lead to anxiety, depression, low self-esteem, and maladaptive behaviors. Conversely, training and strengthening emotion regulation skills may reduce the severity of behavioral problems.

Another important factor is perceived stress. Adolescence is a sensitive and stressful developmental period, and when adolescents evaluate environmental demands as exceeding their coping capacities, they may experience negative psychological and behavioral consequences. Research has shown that perceived stress is associated with problems such as anxiety, depression, sleep disturbances, and aggressive as well as delinquent behaviors. In addition to these factors, spiritual intelligence may also play an important role in adolescents' mental health. Spiritual intelligence refers to the ability to find meaning, pursue higher values, and direct behavior in an appropriate and constructive manner. This variable may help adolescents better manage their emotions and stress, thereby reducing the likelihood of behavioral problems. However, the role of spiritual intelligence as a moderating variable in the relationship between difficulties in emotion regulation, perceived stress, and behavioral problems has received limited attention. Therefore, the present study aims to examine the moderating role of spiritual intelligence in these relationships, particularly among adolescent boys.

Method

This was a descriptive-correlational study. The statistical population consisted of all male high school students in Karaj during the 2025 academic year, from which 381 students were selected using multi-stage cluster sampling. The research instruments included the King Spiritual Intelligence Scale, the Gratz and Roemer Difficulties in Emotion Regulation Scale, the Cohen Perceived Stress Scale, and the Achenbach Behavioral Problems Questionnaire. Data were analyzed using SPSS-25 software through Pearson correlation tests and hierarchical regression analysis.

Results

The results showed a significant relationship between the total score of spiritual intelligence, difficulty in emotion regulation, and perceived stress with behavioral problems ($P < 0.001$). Furthermore, the results of the hierarchical regression analysis confirmed the research hypothesis regarding the moderating role of spiritual intelligence in predicting

behavioral problems based on scores of difficulty in emotion regulation and perceived stress; these relationships were significant at the $P < 0.001$ level.

Conclusions

The present study was conducted to examine the moderating role of spiritual intelligence in the relationship between difficulties in emotion regulation and perceived stress, on the one hand, and behavioral problems among male senior high school students, on the other. The findings clearly demonstrated that both difficulty in emotion regulation and perceived stress were positively and significantly associated with the emergence of behavioral problems. Specifically, increased inability to manage emotions, along with elevated levels of perceived psychological stress, was directly linked to the intensification of internalizing behaviors, such as depression and anxiety, as well as externalizing behaviors, including aggression and impulsive acts, among adolescents. This finding is consistent with a substantial body of domestic and international research, indicating that deficiencies in adaptive emotional strategies, together with negative cognitive appraisals of environmental pressures, constitute some of the most important predictors of behavioral maladjustment during this sensitive developmental stage.

On the other hand, the results of this study suggest that spiritual intelligence functions as a powerful moderating variable and can significantly reduce the negative impact of difficulties in emotion regulation and perceived stress on behavioral problems. This finding supports the notion that adolescents with higher levels of spiritual intelligence, due to possessing stronger moral frameworks, a greater capacity to find meaning and purpose in life, and more advanced skills in empathy and self-awareness, exhibit more adaptive and less destructive responses when faced with emotional tensions and stressful situations. In other words, by strengthening psychological resilience and providing a perspective that transcends immediate difficulties, spiritual intelligence serves as a protective buffer against the adverse consequences of uncontrolled emotions and psychological pressures. It helps adolescents regulate their behavior based on internal values rather than merely reacting impulsively to momentary experiences. However, the methodological limitations of the present study, including its exclusive focus on male students in the city of Karaj and its reliance on self-report instruments, call for caution in generalizing the findings. Therefore, it is recommended that future research include samples from both genders and broader geographical areas, and that multiple assessment methods, such as clinical interviews and behavioral observations, be employed to enhance the validity of the findings. Overall, the results of this study underscore the necessity of designing and implementing preventive and educational intervention programs in schools and counseling centers. Such programs should not only teach emotion regulation skills grounded in cognitive-behavioral approaches, but also strengthen components of spiritual intelligence, such as self-awareness, purposefulness, empathy, and value orientation, as an internal capacity. Such an integrative approach may represent an effective step toward promoting mental health and reducing behavioral harms among adolescents, while also helping to prevent the emergence of more serious problems in adulthood.

Author Contributions

All authors contributed equally to the conceptualization of the article and writing of the original and subsequent drafts.

Data Availability Statement

Data available on request from the authors.

Acknowledgements

The authors would like to thank the anonymous reviewers for their insightful comments and constructive feedback, which significantly improved the quality of this manuscript. We also extend our gratitude to our colleagues for their valuable discussions and technical support throughout this research.

Ethical Considerations

The authors strictly adhered to the highest standards of research integrity. The authors avoided data fabrication, falsification, plagiarism, and any other form of scientific misconduct.

Funding

This research did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.

Conflict of Interest

The authors declare no conflict of interest.

رابطه دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم: نقش تعدیل کننده هوش معنوی

پیمان حاتمیان^۱✉، خدیجه فولادوند^۲، روح الله جعفری^۳

۱. نویسنده مسئول، استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران. رایانامه: hatamian.p@lu.ac.ir

۲. استادیار، گروه روانشناسی، دانشکده ادبیات و علوم انسانی، دانشگاه لرستان، خرم آباد، ایران. رایانامه: fuladvand.kh@lu.ac.ir

۳. کارشناسی ارشد روانشناسی، واحد ایلام، دانشگاه آزاد اسلامی، ایلام، ایران. رایانامه: jafariroohlah43@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی،	هدف: پژوهش حاضر با هدف تعیین نقش تعدیل کننده هوش معنوی در پیش‌بینی مشکلات رفتاری بر اساس متغیرهای دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده در بین دانش‌آموزان انجام شد؛ زیرا ناسازگاری‌های هیجانی، ریشه اصلی بروز بسیاری از مشکلات رفتاری در این گروه سنی محسوب می‌شوند.
تاریخچه مقاله: تاریخ دریافت: ۱۴۰۴/۱۰/۱۰ تاریخ بازنگری: ۱۴۰۵/۰۲/۱۲ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۵/۰۳/۱۳ تاریخ انتشار: ۱۴۰۵/۰۴/۰۱	روش پژوهش: این مطالعه به صورت توصیفی-همبستگی انجام گرفت. جامعه آماری شامل تمامی دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه دوم شهر کرج در سال ۱۴۰۴ بود که از میان آن‌ها ۳۸۱ نفر به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. برای جمع‌آوری داده‌ها از مقیاس هوش معنوی کینگ، مقیاس دشواری در تنظیم هیجان گراتز و رومر، پرسشنامه استرس ادراک شده کوهن و پرسشنامه مشکلات رفتاری آخنباخ استفاده شد و تحلیل داده‌ها با نرم‌افزار SPSS-25 و از طریق آزمون‌های همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون صورت پذیرفت.
کلیدواژه‌ها: مشکلات رفتاری، دشواری در تنظیم هیجان، استرس ادراک شده، هوش معنوی	یافته‌ها: نتایج نشان داد که بین نمره کلی هوش معنوی، دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری رابطه معناداری وجود دارد ($P < 0/001$). همچنین، نتایج تحلیل رگرسیون سلسله‌مراتب، فرضیه پژوهش مبنی بر نقش تعدیل‌گری هوش معنوی در پیش‌بینی مشکلات رفتاری از روی نمرات دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده را تأیید کرد و این روابط در سطح $P < 0/001$ معنادار گزارش شد.
	نتیجه‌گیری: یافته‌ها مؤید آن است که متغیرهای پیش‌بین (دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده) توانایی تبیین مشکلات رفتاری را دارند و در این میان، هوش معنوی به عنوان یک عامل محافظت کننده، نقش تعدیل‌گر ایفا می‌کند. بر این اساس، پیشنهاد می‌شود نظام آموزشی با تقویت مؤلفه‌های هوش معنوی در برنامه‌های پرورشی، به دانش‌آموزان کمک کند تا در مواجهه با فشارهای روانی و هیجانی، واکنش‌های سازگارانه‌تری نشان دهند. همچنین نتایج این پژوهش لزوم گنجاندن مداخلات مبتنی بر هوش معنوی را در مراکز مشاوره مدارس، جهت کاهش آسیب‌های رفتاری و ارتقای سلامت روان دانش‌آموزان بیش از پیش نمایان می‌سازد.

استناد: حاتمیان، پیمان؛ فولادوند، خدیجه و جعفری، روح الله. (۱۴۰۵). رابطه دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری در دانش آموزان پسر مقطع متوسطه دوم: نقش تعدیل کننده هوش معنوی. *پژوهش‌های نوین در مطالعات علوم انسانی اسلامی*، (۱۰)، ۵، ۱۹-۱.

<https://doi.org/10.22034/api.2026.2079787.1582>

© نویسندگان.

DOI: <https://doi.org/10.22034/api.2026.2079787.1582>

ناشر: دانشگاه لرستان.

مقدمه

مشکلات رفتاری در نوجوانان طیف گسترده‌ای از مشکلات را شامل می‌شود که می‌تواند به طور قابل توجهی بر رشد روانی-اجتماعی و بهزیستی آنها تأثیر بگذارد. این مشکلات عموماً به رفتارهای درونی‌سازی و برونی‌سازی طبقه‌بندی می‌شوند (کورالیک-سیسیچ^۱ و همکاران، ۲۰۲۲؛ چن^۲، ۲۰۲۴). مشکلات درونی‌سازی معمولاً در درون فرد بروز می‌کنند و شامل مواردی چون اضطراب، افسردگی، گوشه‌گیری اجتماعی و شکایات جسمی می‌شوند (کورالیک-سیسیچ و همکاران، ۲۰۲۲؛ هاریکریشنان و سالیو^۳، ۲۰۲۴؛ کاپتانوویچ^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). از سوی دیگر، مشکلات برونی‌سازی به سمت بیرون هدایت می‌شوند و اغلب شامل رفتارهایی هستند که برای دیگران مخرب هستند، مانند پرخاشگری، قانون‌شکنی، سرپیچی و مشکلات توجه (کورالیک-سیسیچ و همکاران، ۲۰۲۲؛ کاپتانوویچ و همکاران، ۲۰۲۰). تفاوت‌های جنسیتی در بروز و شیوع مشکلات رفتاری نیز قابل توجه است. پسران بیشتر احتمال دارد مشکلات برونی‌سازی مانند پرخاشگری و قانون‌شکنی را نشان دهند، در حالی که دختران ممکن است مشکلات درونی‌سازی مانند اضطراب و افسردگی را بروز دهند (ون د ولد^۵ و همکاران، ۲۰۲۳).

دشواری در تنظیم هیجان با مشکلات رفتاری در نوجوانان مرتبط است (زمان و همکاران، ۲۰۲۴؛ سالرنی و مستی^۶، ۲۰۲۵؛ پولو و نورویچ^۷، ۲۰۱۹؛ علی و همکاران، ۲۰۲۴). تنظیم هیجان به عنوان ظرفیت کنترل آگاهانه یا خودکار هیجانات برای سازگاری، کنار آمدن و بهزیستی روانشناختی تعریف می‌شود (بودریگا^۸ و همکاران، ۲۰۲۴). در واقع، تنظیم هیجان به فرآیندهایی اشاره دارد که بر نوع هیجان، شدت و چگونگی تجربه و ابراز آن، تأثیر می‌گذارند (سویی^۹ و همکاران، رادیامودا^{۱۰} و همکاران، ۲۰۲۴). تنظیم مؤثر هیجان برای سلامت روان مهم است و بر کار، روابط و سازگاری تحصیلی تأثیر می‌گذارد (بودریگا و همکاران، ۲۰۲۴؛ آزپیازو^{۱۱} و همکاران، ۲۰۲۴). برعکس، اختلال در تنظیم هیجان با آسیب‌شناسی روانی و رفتارهای ناسازگارانه در طول عمر مرتبط است (کابسینیا-آلاتی^{۱۲} و همکاران، ۲۰۲۲؛ گازول^{۱۳} و همکاران، ۲۰۲۲؛ چن و همکاران، ۲۰۲۴؛ برزنسکی^{۱۴}، ۲۰۱۸). مشکلات در تنظیم هیجان می‌تواند به صورت مشکلات کنترل تکانه، عدم آگاهی یا وضوح هیجانی و راهبردهای ناکارآمد تنظیم هیجان بروز کند. افرادی که چنین مشکلاتی را تجربه می‌کنند، اغلب سطوح بالاتری از اضطراب، افسردگی و پریشانی و کاهش عزت نفس و رضایت از زندگی را نشان می‌دهند (لیو^{۱۵} و همکاران، ۲۰۲۴). سالرنی و مستی (۲۰۲۵) در پژوهشی گزارش کردند که مهارت‌های ضعیف تنظیم هیجان، مشکلات رفتاری و عاطفی مختلفی را در نوجوانان پیش‌بینی می‌کند. در پژوهشی دیگر، بین دشواری در تنظیم هیجان با مشکلات رفتاری همبستگی معنادار وجود داشت (زمان و همکاران، ۲۰۲۴). در همین راستا، مداخلات متمرکز بر افزایش مهارت‌های تنظیم هیجان، برای نوجوانانی که مشکلات درونی‌سازی و برونی‌سازی دارند، نشان می‌دهد که پرداختن به مشکلات تنظیم هیجان می‌تواند مشکلات رفتاری نوجوانان را کاهش دهد (تئودورو^{۱۶} و همکاران، ۲۰۲۴).

1. Kuralic-Cisic
2. Chen
3. Harikrishnan & Sailo
4. Kapetanovic
5. Van de Velde
6. Salerni & Messetti
7. Poulou & Norwich
8. Boudriga
9. Swee
10. Radiamoda
11. Azpiazu
12. Cabecinha-Alati
13. Gasol
14. Berzenski
15. Liu
16. Theodorou

استرس ادراک شده نیز بر مشکلات رفتاری در نوجوانان تأثیر می‌گذارد (کامپنگ^۱ و همکاران، ۲۰۱۹؛ تورسن^۲ و همکاران، ۲۰۲۲). نوجوانی دوره‌ای است که با تغییرات هورمونی و روانی مشخص می‌شود و این گروه سنی را به ویژه در برابر عوامل استرس‌زا آسیب‌پذیر می‌کند (روی^۳ و همکاران، ۲۰۱۵). استرس ادراک شده به ارزیابی ذهنی فرد از خواسته‌های محیطی به عنوان فراتر از منابع انطباقی او اشاره دارد که باعث واکنش‌های روانشناختی، فیزیولوژیکی و رفتاری می‌شود (وانگارا^۴ و همکاران، ۲۰۲۲). استرس ادراک شده با مشکلات سلامت در نوجوانان، مانند اضطراب، افسردگی، جسمانی‌سازی و مشکلات خواب مرتبط است (کامپنگ و همکاران، ۲۰۱۹). سطوح بالای استرس ادراک شده در نوجوانان مبتلا به اختلال کم‌توجهی-بیش‌فعالی (ADHD)، با مشکلات خواب بیشتر مرتبط است (فریک^۵ و همکاران، ۲۰۲۲). مطالعات نشان می‌دهند استرس ادراک شده با افزایش رفتارهای برونی‌سازی مانند پرخاشگری، قلدری و تخلف از قوانین در پسران ارتباط مستقیم دارد. این رابطه به‌ویژه در محیط‌های آموزشی با فشار تحصیلی بالا مشهود است. پسران در مقایسه با دختران، استرس را بیشتر از طریق مشکلات رفتاری برونی‌سازی می‌کنند (تارلدسن و همکاران، ۲۰۲۲؛ ترنر^۶ و همکاران، ۲۰۲۰). در پژوهشی روی دانش‌آموزان نوجوان، روابط بین استرس ادراک شده در مدرسه، تنظیم استرس، عملکرد اجرایی و مشکلات رفتاری مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌ها نشان داد که استرس ادراک شده مدرسه با مشکلات در تنظیم استرس، عملکرد اجرایی و رفتارهای درونی‌سازی و برونی‌سازی در نوجوانان، همبستگی دارد (کامپنگ و همکاران، ۲۰۱۹). مطالعات متعددی ارتباط بین هوش معنوی، تنظیم هیجان و سلامت روان را نشان می‌دهند (فیض^۷ و همکاران، ۲۰۲۴؛ حسین بور و همکاران، ۲۰۲۲). هوش معنوی توسط زوهر در سال ۱۹۹۷ معرفی شد (اسکرزپیینسکا^۸، ۲۰۲۰) و به توانایی دستیابی به معانی و ارزش‌های بالاتر برای هدایت رفتار سازگارانه اشاره دارد (محمدیاری، ۲۰۱۲). از دیدگاه اسلامی، دستیابی به هوش معنوی مستلزم رابطه‌ای نزدیک با خداست که از طریق اعمالی مانند تزکیه نفس، توبه، عبادت و انجام اعمال نیک انجام می‌شود (وهاب^۹، ۲۰۲۲). تنظیم هیجان می‌تواند به طور قابل توجهی بر هوش معنوی تأثیر بگذارد. دشواری در مدیریت هیجانات می‌تواند مانع از توانایی افراد در دستیابی به آرامش درونی، خودآگاهی و حس هدفمندی شود که همگی اجزای جدایی‌ناپذیر هوش معنوی هستند (ملت و همکاران، ۲۰۲۲). همچنین مشکلات در تنظیم هیجان با مسائل سلامت روان مانند اضطراب و افسردگی مرتبط است، که می‌تواند مانع رشد معنوی فرد و ظرفیت او برای یافتن معنا در زندگی شود (ملت و همکاران، ۲۰۲۲؛ فیض و همکاران، ۲۰۲۴). مطالعات نشان داده‌اند که راهبردهای تنظیم هیجان ناسازگار مانند سرزنش خود، نشخوار فکری و فاجعه‌سازی، علائم افسردگی را پیش‌بینی می‌کنند (فیض و همکاران، ۲۰۲۴). علاوه بر این، هوش معنوی پایین می‌تواند رفتارها و تمایلات خشونت‌آمیز را در نوجوانان پیش‌بینی کند. مطالعه‌ای با ۴۶۶ دانش‌آموز دبیرستانی در ترکیه، همبستگی بین هوش معنوی و نگرش نسبت به خشونت را نشان داد (اردوران تکین و اکسی^{۱۰}، ۲۰۲۲).

در حالی که شواهد پژوهشی در زمینه رابطه بین دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری وجود دارد اما نقش هوش معنوی به عنوان یک متغیر تعدیل کننده در این روابط، مورد توجه قرار نگرفته است. از سوی دیگر مشکلات رفتاری در نوجوانان یک نگرانی مهم در حوزه سلامت عمومی است که می‌تواند به طور قابل توجهی بر رشد روانی-اجتماعی و بهزیستی روان شناختی آنها تأثیر بگذارد. بر این اساس پژوهش حاضر با هدف بررسی نقش تعدیل کننده هوش معنوی در رابطه بین دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده در پسران نوجوان انجام شد. این پژوهش می‌تواند روشن کند که آیا هوش معنوی می‌تواند به عنوان یک عامل تعدیل کننده به پسران نوجوان کمک کند تا هیجانات و استرس خود را بهتر مدیریت کنند و از این طریق مشکلات رفتاری آنها کاهش یابد؟

1. Cumming
2. Thorsén
3. Roy
4. Vangara
5. Frick
6. Turner
7. Faiz
8. Skrzypńska
9. Wahab
10. Erduran Tekin & Eksi

روش پژوهش

طرح پژوهش حاضر از نوع همبستگی بود. جامعه آماری پژوهش شامل تمامی پسر مقطع متوسطه دوم شهر کرج بود که در سال ۱۴۰۴ مشغول به تحصیل بودند و تعداد ۳۸۱ نفر از آن‌ها به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای با استناد به جدول مورگان انتخاب شد. پس از انتخاب شرکت کنندگان و توضیح مختصر و جلب رضایت جهت مشارکت آنها پرسشنامه‌های پژوهش در اختیار آنها قرار گرفت. قابل ذکر است که ملاک های ورود برای شرکت در پژوهش شامل: ۱- دانش آموز پسر مقطع متوسطه دوم بودن ۲- رضایت کامل جهت شرکت در پژوهش بود. معیار خروج نیز شامل عدم رضایت جهت شرکت در مطالعه بود. نهایتاً برای شرکت کنندگان توضیح داده شد که پرسشنامه‌ها محرمانه و بدون نام است و پاسخ آن‌ها در اختیار هیچ ارگان یا سازمانی قرار نمی‌گیرد و فقط نتایج آن برای یک کار پژوهشی است. قابل ذکر است که تمامی ملاحظات اخلاقی مورد نظر در پژوهش‌های حاضر رعایت شد. در نهایت پس از گردآوری، پرسشنامه‌ها توسط آزمون‌های آماری مربوطه (همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون، رگرسیون سلسله مراتبی) و به وسیله نرم افزار SPSS-25 مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

ابزار پژوهش

– **پرسشنامه هوش معنوی کینگ:** این پرسشنامه در سال ۲۰۰۸ توسط کینگ طراحی شد و شامل ۲۴ سوال و چهار خرده مقیاس است که تفکر وجودی، آگاهی متعالی، تولید معنای شخصی و بسط حالت هوشیاری را می‌سنجد. این مقیاس بر اساس طیف لیکرت ۵ درجه ای نمره‌گذاری می‌شود و کسب نمره بالا در آن نشان دهنده هوش معنوی بالا یا چنین ظرفیتی است (معلمی و همکاران، ۱۳۹۵). سازنده آن پایایی پرسشنامه را ۰/۸۴ بدست آورد و آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۹۲ گزارش شده است. در مطالعه معلمی و همکاران (۱۳۹۵) آلفای کرونباخ پرسشنامه ۰/۸۹ گزارش شد.

– **پرسشنامه مشکلات رفتاری آخنباخ-نسخه نوجوان (CBCL):** این پرسشنامه توسط آخنباخ و رسکولا (۲۰۰۱) باهدف بررسی مشکلات رفتاری کودکان و نوجوانان ۱۱ الی ۱۸ ساخته شده و دارای ۱۱۲ سوال است که پاسخ به این سوال‌ها به صورت لیکرت ۳ گزینه‌ای (نمره صفر: اصلاً وجود ندارد، نمره ۱: گاهی وجود دارد و نمره ۲: اکثر مواقع وجود دارد) انجام می‌گیرد و نمره کل بین صفر تا ۲۴۰ متغیر می‌باشد. این ابزار یکی از پرکاربردترین و گسترده‌ترین ابزارهای خود سنجی برای مشکلات رفتاری است که گلاس (۲۰۱۱) میزان اعتبار باز آزمایی و همسانی درونی را برای مشکلات رفتاری به ترتیب ۰/۹۷ و ۰/۹۴، مشکلات رفتاری برونی‌سازی شده ۰/۹۴ و ۰/۹۲ و مشکلات رفتاری درونی سازی شده ۰/۹۱ و ۰/۹۰ گزارش کرده است. همچنین در ایران مینایی در سال ۱۳۸۶، آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۳ و برای خرده مقیاس مشکلات درونی سازه شده به ترتیب ۰/۸۶ و ۰/۵۸ به دست آورد. همچنین در پژوهش حاضر، آلفای کرونباخ برای کل مقیاس ۰/۸۵ و برای خرده مقیاس مشکلات درونی سازه شده و برون سازی شده به ترتیب ۰/۸۴ و ۰/۸۶ به دست آمد.

– **پرسشنامه دشواری تنظیم هیجان:** برای سنجش دشواری تنظیم هیجان از مقیاس معرفی شده توسط گراتز و روئمر (۲۰۰۴) استفاده می‌شود. این پرسشنامه شامل ۳۶ گویه و ۶ خرده مقیاس است. خرده مقیاس های این پرسشنامه شامل، عدم پذیرش پاسخ های هیجانی، دشواری دست زدن به رفتار هدفمند، دشواری کنترل تکانه، فقدان آگاهی هیجان، دسترسی محدود به راهبردهای تنظیم هیجان و فقدان شفافیت هیجان است. نمردهی در این پرسشنامه به صورت لیکرت ۵ درجه ای از ۱ (تقریباً هرگز) تا ۵ (تقریباً همیشه) است. پرسشنامه سوال هایی از قبیل (احساساتم برای من شفاف هستند- وقتی آشفته می‌شوم، تمرکز کردن برایم مشکل است- وقتی آشفته می‌شوم، تحت فشار هیجاناتم قرار می‌گیرم...) را می‌سنجد. پایایی درونی کلی مقیاس برابر با ۰/۹۳ است و برای هر خرده مقیاس به ترتیب بیان شده، ۰/۸۵، ۰/۸۹، ۰/۸۶، ۰/۸۰، ۰/۸۸ و ۰/۸۴ می‌باشد (گراتز و روئمر، ۲۰۰۴). براساس بررسی پایایی درونی انجام شده همسانی درونی کل را ۰/۸۶ گزارش شده است. در پژوهش حاتمیان و کرمی (۱۳۹۷) روایی پرسشنامه بررسی و آلفای کرونباخ آن ۰/۹۱ گزارش شد.

– **پرسشنامه استرس ادراک شده:** این پرسشنامه توسط کوهن و همکاران (۱۹۸۳) ساخته شده است. مقیاس حاضر دارای ۱۴ گویه است با یک مقیاس لیکرت چهار درجه- ای (هرگز تا خیلی زیاد) و هر ماده دارای ارزشی بین ۰ تا ۴ است. با سوالاتی مانند: (در طول ماه گذشته تا چه اندازه به دلیل پیش آمدن مساله ای که انتظارش را نداشته اید، ناراحت شده اید؟ در طول ماه گذشته تا چه اندازه احساس کرده اید که مشکلات آنقدر روی هم جمع شده اند که نمی توانید از عهده آنها برآیید؟) استرس ادراک شده را می- سنجد. ضریب همسانی درونی پرسشنامه بین ۰/۸۴ تا ۰/۸۶ توسط سازندگان آن گزارش شده است. در پژوهش ملکی نیز آلفای کرونباخ کلی مقیاس ۰/۷۹ گزارش شد.

یافته‌ها

نمونه مورد مطالعه شامل ۳۸۱ دانش‌آموز که ۱۳۲ نفر پایه دهم، ۱۰۴ نفر پایه یازدهم و ۱۴۵ نفر پایه دوازدهم بود که میانگین سنی آنها ۱۷ سال و ۱ ماه بود. در ادامه میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش در جدول ۱ آمده است.

جدول ۱. میانگین و انحراف استاندارد متغیرهای پژوهش

متغیرهای پژوهش	میانگین	انحراف استاندارد
مشکلات رفتاری	۱۶۴/۴۳	۱۶/۷۶
دشواری در تنظیم هیجان	۸۱/۰۷	۹/۱۲
استرس ادراک شده	۱۹/۸۷	۳/۱۴
هوش معنوی	۵۹/۰۸	۷/۵۴

همانطور که در جدول ۱ مشاهده می شود میانگین و انحراف استاندارد مشکلات رفتاری به ترتیب برابر ۱۶۴/۴۳ و ۱۶/۷۶، میانگین و انحراف استاندارد دشواری در تنظیم هیجان به ترتیب برابر ۸۱/۰۷ و ۹/۱۲، میانگین و انحراف استاندارد استرس ادراک شده به ترتیب برابر ۱۹/۸۷ و ۳/۱۴ و میانگین و انحراف استاندارد هوش معنوی به ترتیب برابر ۵۹/۰۸ و ۷/۵۴ می باشد. برای تجزیه و تحلیل داده ها از ضریب همبستگی پیرسون، تحلیل رگرسیون همزمان و سلسله مراتبی استفاده شد. قبل از استفاده از این آزمون ها، مفروضه هایی که برای تحلیل رگرسیون لازم بود از جمله مفروضه ی نرمال بودن توزیع داده ها با استفاده از آزمون کالموگروف-اسمیرنوف (آماره آزمون بزرگتر از ۰/۰۵ بدست آمد)، مفروضه استقلال باقیمانده ها با استفاده از دوربین-واتسون، مفروضه فقدان چند هم خطی بین متغیرهای مستقل با استفاده از شاخص تولرانس مورد بررسی و تایید قرار گرفت. ضرایب همبستگی بین متغیرهای پژوهش (دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری) در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲. نمره کلی ضریب همبستگی بین دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری

متغیرها	ضریب همبستگی	سطح معناداری
دشواری در تنظیم هیجان	۰/۵۶	۰/۰۰۱
استرس ادراک شده	۰/۴۷	۰/۰۰۳

نتایج جدول ۲ نشان می‌دهد که بین دشواری در تنظیم هیجان با مشکلات رفتاری ضریب همبستگی ۰/۵۶، بین استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری ضریب همبستگی ۰/۴۷ وجود دارد که در سطح ($P < ۰/۰۰۱$) معنادار هستند. برای پیش‌بینی مشکلات رفتاری بر اساس دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده از تحلیل رگرسیون به شیوه همزمان استفاده شد که همراه با خلاصه نتایج تحلیل رگرسیون در جدول ۳ آمده است.

جدول ۳. نتایج تحلیل رگرسیون برای پیش بینی مشکلات رفتاری بر اساس دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده

متغیر ملاک	خلاصه مدل	متغیر پیش بین	B	β	T	سطح معنی داری
مشکلات رفتاری	R=۰/۵۸ R ² =۰/۳۹ F=۱۲۱/۰۹ P<۰/۰۰۱	دشواری در تنظیم هیجان	۰/۲۸	۰/۴۴	۹/۴۳	۰/۰۴
		استرس ادراک شده	۰/۴۲	۰/۳۷	۱۱/۷۶	۰/۰۰۱

بر اساس جدول ۳ متغیرهای دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با هم می توانند ۳۹ درصد از واریانس مشکلات رفتاری را پیش بینی کنند. بر این اساس مدل رگرسیونی معنادار است ($P<۰/۰۰۱$). قابل ذکر است که دشواری در تنظیم هیجان با ضریب تاثیر ۰/۴۴ توان پیش بینی بیشتری برای مشکلات رفتاری دانش آموزان دارد. برای بررسی نقش تعدیل کننده هوش معنوی در رابطه بین متغیر مضروب نمره انحرافی دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری از تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی استفاده شد، که نتایج آن در جدول ۴ آمده است.

جدول ۴. نتایج تحلیل رگرسیون سلسله مراتبی برای بررسی پیش بینی مشکلات رفتاری از روی متغیر مضروب نمرات انحرافی دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با نقش تعدیل کننده هوش معنوی

گام	خلاصه نتایج	متغیر پیش بین	B	β	سطح معناداری
گام اول	R=۰/۴۴ R ² =۰/۳۶ F=۷۹/۵۵ P<۰/۰۰۳	دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده	۰/۳۷	۰/۳۳	۰/۰۰۱
گام دوم	R=۰/۵۹ R ² =۰/۴۰ F=۱۵۳/۳۲ P<۰/۰۰۲	دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده	۰/۳۸	۰/۴۳	۰/۰۰۳
		متغیر مضروب (نمرات انحرافی دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده × نمرات انحرافی هوش معنوی)	۰/۱۱	۰/۱۸	۰/۰۰۱

نتایج جدول ۴ نشان می دهد که در گام اول که متغیرهای دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده وارد معادله رگرسیونی می شوند، دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده به تنهایی می تواند ۰/۳۶ مشکلات رفتاری را پیش بینی کنند. اما در گام دوم که متغیر مضروب وارد می شود، نقش پیش بینی کنندگی به ۰/۴۰ افزایش می یابد. در این مرحله نیز دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده توان پیش بینی مشکلات رفتاری را دارند، از طرفی میزان ضریب تاثیر از ۰/۳۳ به ۰/۴۳ افزایش می یابد. میزان ضریب تاثیر برای متغیر مضروب ۰/۱۸ است که در سطح $P<0/001$ معنادار است و این یعنی اینکه متغیر مضروب در ورای متغیر دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده توان پیش بینی مشکلات رفتاری را دارد. بنابراین می توان گفت که در رابطه بین دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری، هوش معنوی نقش تعدیل کننده دارد.

نتیجه‌گیری

هدف از پژوهش حاضر بررسی نقش تعدیل‌کننده هوش معنوی در ارتباط دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری در دانش‌آموزان پسر مقطع متوسطه دوم بود. نتایج بیانگر آن است که بین دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری رابطه مثبت معنی‌دار وجود داشت. همچنین نتایج گویای آن بود که هوش معنوی می‌تواند نقش متغیر تعدیل‌کننده در ارتباط دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری را ایفا نماید. شواهد پژوهشی (زمان و همکاران، ۲۰۲۴؛ سالرنی و مستی، ۲۰۲۵؛ پولو و نورویچ، ۲۰۱۹؛ علی و همکاران، ۲۰۲۴؛ تئودورو و همکاران، ۲۰۲۴) از این یافته که دشواری در تنظیم هیجان رابطه مثبت با مشکلات رفتاری دارد حمایت می‌کند. در تبیین این یافته، می‌توان بیان کرد افرادی که دچار دشواری در تنظیم هیجان هستند، معمولاً هیجانات را با شدت و دوام بیشتری تجربه می‌کنند و اغلب از راهبردهای سازگارانه لازم برای مقابله با این حالات هیجانی شدید بی‌بهره‌اند (اوچالا^۱ و همکاران، ۲۰۲۳). این وضعیت می‌تواند منجر به واکنش‌های تکانشی شده و احتمال بروز رفتارهای مسئله‌ساز را به‌عنوان روشی برای تخلیه یا اجتناب هیجانی افزایش دهد (کیرکابورون^۲ و همکاران، ۲۰۲۳). رفتارهای درونی‌سازی و برونی‌سازی از پیامدهای شایع دشواری در تنظیم هیجان به‌شمار می‌روند. رفتارهای درونی‌سازی شامل نشانه‌هایی چون افسردگی و اضطراب هستند، در حالی که رفتارهای برونی‌سازی به‌صورت پرخاشگری و رفتارهای مخرب و برهم‌زننده نظم بروز می‌یابند (واتاندوست^۳ و همکاران، ۲۰۲۴؛ نیکولتا و مارستی، ۲۰۲۵؛ ایوانز^۴ و همکاران، ۲۰۲۰). پژوهش‌ها نشان می‌دهند که اختلال در تنظیم هیجان به‌عنوان عامل آسیب‌پذیری برای هر دو گروه رفتارهای درونی‌سازی و برونی‌سازی در دوره‌ی نوجوانی عمل می‌کند (یاناتونه^۵ و همکاران، ۲۰۲۴). در یک مطالعه‌ی مقایسه‌ای میان نوجوانان ایرانی و بلژیکی مشخص شد که تنظیم هیجان یکی از عوامل تعیین‌کننده‌ی کلیدی در عملکرد سازگارانه است و تأثیری عمیق بر سلامت روان‌شناختی آنان دارد (واتاندوست و همکاران، ۲۰۲۴).

از سوی دیگر، پاسخ‌های هیجانی خاص و سوگیری‌های شناختی مانند، نشخوار خشم در شکل‌گیری رفتارهای ناسازگارانه در پسران نوجوان مؤثر است (اودل^۶ و همکاران، ۲۰۲۵). گرایش به تفسیر نشانه‌های مبهم اجتماعی به‌عنوان خصمانه، در ترکیب با ناتوانی در درک یا بیان هیجان‌های شخصی، می‌تواند منجر به تشدید واکنش‌های هیجانی شود و در نهایت رفتارهای پرخاشگرانه را برانگیزد (افراشته و همکاران، ۲۰۲۵). به علاوه، مداخلات شناختی-رفتاری که بر مهارت‌های تنظیم هیجان تمرکز دارند، باعث کاهش رفتارهای برونی‌سازی شده‌اند، که این امر ماهیت قابل تغییر بودن تنظیم هیجان را برجسته می‌سازد (برینکه^۷ و همکاران، ۲۰۱۸؛ برینکه و همکاران، ۲۰۲۱).

دیگر یافته این پژوهش حاکی از رابطه مثبت استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری بود که همسو با شواهد پژوهشی (کامینگ و همکاران، ۲۰۱۹؛ تورسن و همکاران، ۲۰۲۲؛ تارلدسن و همکاران، ۲۰۲۲) بود. کامینگ و همکاران (۲۰۱۹) در یک مطالعه نشان دادند که افزایش سطح استرس ادراک شده، نه تنها با افزایش علائم افسردگی و اضطراب (درونی‌سازی) همراه است، بلکه به‌طور قابل توجهی پیش‌بینی‌کننده رفتارهای پرخاشگرانه و تکانشی (برونی‌سازی) نیز هست. استرس نوجوانی، به ویژه اگر مزمن و مدیریت نشده باشد، به‌طور مستقیم با افزایش خطر مشکلات رفتاری و عاطفی بلندمدت مرتبط است (وو^۸ و همکاران، ۲۰۲۲). مدل‌های نظری مانند الگوی استرس^۹ بر وجود یک ساختار پیچیده از ارتباطات بین عوامل

1. Uccella
2. Kircaburun
3. Vatandoost
4. Evans
5. Iannattone
6. O'Dell
7. Brinke
8. Wu
9. Stress Paradigm

اجتماعی، استرس، منابع شخصی و اجتماعی، و پیامدهای سلامت تأکید دارند (کورت-باتلر^۱، ۲۰۱۹). استرس ادراک شده، که به عنوان پاسخ شخصی فرد به فشارهای روانی و شرایط دشوار تعریف می شود، می تواند منجر به مجموعه ای از پیامدهای رفتاری منفی، از جمله مشکلات درونی سازی و برونی سازی و مشکلات سازگاری شود (کامینگ و همکاران، ۲۰۱۹).

نقش تعدیل کننده هوش معنوی بر رابطه میان دشواری در تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری نیز با نتایج پژوهشهای دیگر در قلمرو تاثیر هوش معنوی بر تنظیم هیجان و سلامت روان را نشان می دهند (فیض و همکاران، ۲۰۲۴؛ حسین بور و همکاران، ۲۰۲۲؛ ملت و همکاران، ۲۰۲۲). همسو است. هوش معنوی ارتباط نزدیکی با همدلی و حساسیت معنوی دارد که به نوبه خود رفتارهای پرخاشگرانه را در کودکان و نوجوانان کاهش می دهد (سورژیکویچ^۲ و همکاران، ۲۰۲۴). اردوران تکین و اکسی (۲۰۲۲) در پژوهشی نشان داد هوش معنوی با نگرش منفی نسبت به خشونت در دانش آموزان دبیرستانی ترکیه رابطه دارد. هوش معنوی بر توانایی فرد در یافتن معنا و هدف در زندگی، درک ارزش های اخلاقی و کنار آمدن با تجربیات وجودی تمرکز دارد. بر این اساس، هوش معنوی به نوجوانان کمک می کند تا معنا و هدف را در زندگی خود بیابند و چارچوبی ارزشمند برای هدایت رفتار و دور کردن آنها از رفتارهای مخرب فراهم می کند (اسکریزپینسکا، ۲۰۲۰). در پژوهشی دیگر، سطح هوش معنوی در نوجوانان عاملی تأثیرگذار در بزهکاری نوجوانان بود. نوجوانانی که سطوح بالاتری از هوش معنوی داشتند، درک بهتری از پیامدهای اخلاقی رفتارهای خود نشان می دادند و احتمال مشارکت آنها در رفتارهای مجرمانه پایین بود (ذولکیفلی^۳ و همکاران، ۲۰۲۳). همچنین، نوجوانانی که هوش معنوی بالایی دارند، معمولاً مهارت های تنظیم عاطفی بهتری دارند که به آنها در مقابله با استرس، اضطراب و افسردگی کمک می کند (فیض و همکاران، ۲۰۲۴). آموزش مؤلفه های هوش معنوی نیز در کاهش افسردگی، اضطراب و استرس در نوجوانان و افزایش عزت نفس آنها مؤثر است (محدث شاهرخ، ۲۰۱۶). هوش معنوی به کاهش رفتارهای پرخطر جنسی در بین نوجوانان کمک می کند، زیرا ارزش های اخلاقی و خودآگاهی را ارتقا می دهد. هوش معنوی ضعیف می تواند منجر به تصمیمات آنی و رفتارهای ناامن شود (سیماک^۴ و همکاران، ۲۰۱۹).

از جمله محدودیت های پژوهش حاضر، جامعه آماری آن است که محدود به دانش آموزان پسر شهر کرج بود. پیشنهاد می شود پژوهش های آتی در استانهای دیگر و با گروه متنوع تری از نوجوانان شهرهای مختلف انجام شود. همچنین با توجه به استفاده از ابزارهای خودگزارشی پرسشنامه در این پژوهش پیشنهاد می شود در کنار پرسشنامه از روشهای دیگری چون مصاحبه و مشاهده استفاده شود. در مجموع، با توجه به نتایج پژوهش حاضر مبنی بر نقش هوش معنوی به عنوان تعدیل کننده رابطه دشواری تنظیم هیجان و استرس ادراک شده با مشکلات رفتاری در نوجوانان پسر، پیشنهاد می شود که برنامه های آموزشی و پیشگیرانه در این زمینه توسط متخصصان سلامت تدوین شود که این امر می تواند گام بعدی مؤثری در جهت بهره برداری کاربردی از این یافته ها در محیط های آموزشی و درمانی باشد.

1. Kort-Butler
2. Surzykiewicz
3. Zulkifli
4. Simak

ملاحظات اخلاقی

مشارکت نویسندگان

همه نویسندگان در نگارش مقاله مشارکت یکسان داشته‌اند.

تعارض منافع

بر اساس اظهارات نویسندگان، این مقاله تعارض منافی ندارد.

حامی مالی

بنابر اظهارات نویسندگان این پژوهش هیچگونه حامی مالی ندارد.

سپاسگزاری

از تمامی مشارکت کنندگان در این پژوهش سپاسگزاری می‌شود.

منابع

- حاتمیان پیمان، کرمی جهانگیر (۱۳۹۷). نقش تعدیل کننده حمایت اجتماعی در پیش بینی گرایش به مصرف مواد روانگردان در ارتباط بامتغیرهای شناختی در بین پرستاران. *آموزش پرستاری*، ۷ (۱): ۹-۱.
- ملکی، بهرام. (۱۴۰۱). رابطه استرس ادراک شده و حس انسجام با اضطراب بیماری کرونا در دانشجویان: نقش میانجی تحمل پریشانی رویش روان شناسی ۱۱ (۴): ۴۹-۶۰.
- معلمی، صدیقه؛ رقیبی، مهوش؛ نریمانی، محمد؛ شیرآبادی، علی اکبر و آدورم، مهدیه. (۱۳۹۵). بررسی رابطه هوش معنوی با میزان استرس شغلی و رضایت شغلی در پرستاران با تکیه بر پرسش نامه هوش معنوی کینگ. *پژوهشنامه روانشناسی اسلامی*، ۲ (۴): ۱۳۴-۱۵۱.
- مینایی، اصغر. (۱۳۸۶). کتابچه راهنمای فرم های سن مدرسه نظام سنجش مبتنی بر تجربه آخنباخ. تهران: پژوهشکده کودکان استثنایی.

References

- Afrashteh, M. Y., Hanifeh, P., & Majzoobi, M. R. (2025). The relationship between difficulties in emotion regulation and alexithymia with anger in male adolescents with bullying behaviors: the mediating role of hostile attribution bias. *BMC psychology*, 13(1), 1182. <https://doi.org/10.1186/s40359-025-03436-y>
- Ali, S., Jan, S. U., Elbatal, I., Khan, S. U., & Qazi, A. (2024). Emotional and Behavioral Problems Among Higher-grade Students. *Journal of Disability Research*, 3(3), 1-9. <https://doi.org/10.57197/jdr-2024-0023>
- Azpiazu, L., Antonio-Aguirre, I., Izar-de-la-Funte, I., & Fernández-Lasarte, O. (2024). School adjustment in adolescence explained by social support, resilience and positive affect. *European Journal of Psychology of Education*, 39(4), 3709–3728. <https://doi.org/10.1007/s10212-023-00785-3>
- Achenbach, T. M., & Ruffle, T. M. (2001). The Child Behavior Checklist and related forms for assessing behavioral/emotional problems and competencies. *Pediatrics in review*, 21(8), 265-271.
- Brinke, L. W., Schuiringa, H. D., Menting, A. T. A., Deković, M., & de Castro, B. O. (2018). A cognitive versus behavioral approach to emotion regulation training for externalizing behavior problems in adolescence: Study protocol of a randomized controlled trial. *BMC Psychology*, 6(1), 49-56. <https://doi.org/10.1186/s40359-018-0261-0>
- Brinke, L. W., Menting, A. T. A., Schuiringa, H. D., Deković, M., Weisz, J. R., & de Castro, B. O. (2021). Emotion regulation training as a treatment element for externalizing problems in adolescence: A randomized controlled micro-trial. *Behaviour research and therapy*, 143, 103889. <https://doi.org/10.1016/j.brat.2021.103889>
- Berzenski, S. R. (2018). Distinct emotion regulation skills explain psychopathology and problems in social relationships following childhood emotional abuse and neglect. *Development and Psychopathology*, 31(02), 483–496.
- Boudriga, S., Lagha, M., Methni, M., Ben youssef, Y., Ben romdhane, I., Homri, W., & Labbane, R. (2024). Difficulties in emotional regulation in a Tunisian university setting. *European Psychiatry*, 67(S1), S570–S570. <https://doi.org/10.1192/j.eurpsy.2024.1186>
- Cabecinha-Alati, S., Montreuil, T. C., & Langevin, R. (2022). The role of maternal child maltreatment history and unsupportive emotion socialization in the intergenerational transmission of emotion regulation difficulties. *Child Abuse & Neglect*, 129, 105661. <https://doi.org/10.1016/j.chiabu.2022.105661>
- Chen, K. (2024). Adolescent Mental Health Crisis: Current Situation, Challenges and Solutions. *Interdisciplinary Humanities and Communication Studies*, 1(5), 1-7. <https://doi.org/10.61173/crqkh247>
- Chen, W., Denson, T. F., Timpano, K. R., Kocol, O., & Grisham, J. R. (2024). An investigation of the multifaceted components of anger and hoarding symptoms. *Personality and Individual Differences*, 222, 112582. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2024.112582>
- Cumming, M. M., Smith, S. W., & O'Brien, K. (2019). Perceived stress, executive function, perceived stress regulation, and behavioral outcomes of adolescents with and without significant behavior problems. *Psychology in the Schools*, 56(9), 1359–1380. <https://doi.org/10.1002/pits.22293>

- Erduran Tekin, Ö., & Eksi, H. (2022). Well-Being and Spiritual Intelligence Predict Attitudes of Adolescents' Towards Violence. *Spiritual Psychology and Counseling*, 7(3), 301–314. <https://doi.org/10.37898/spc.2022.7.3.181>
- Evans, S. C., Blossom, J. B., & Fite, P. J. (2020). Exploring Longitudinal Mechanisms of Irritability in Children: Implications for Cognitive-Behavioral Intervention. *Behavior Therapy*, 51(2), 238–252. <https://doi.org/10.1016/j.beth.2019.05.006>
- Faiz, A., Inayat, H., & Noreen, N. (2024). Spiritual Intelligence and Emotional Regulation among Abused Adolescents of Pakistan. *Pakistan Journal of Humanities and Social Sciences*, 12(2), 2179–2188. <https://doi.org/10.52131/pjhss.2024.v12i2.2390>
- Frick, M. A., Meyer, J., & Isaksson, J. (2022). The Role of Comorbid Symptoms in Perceived Stress and Sleep Problems in Adolescent ADHD. *Child Psychiatry & Human Development*, 54(4), 1141–1151. <https://doi.org/10.1007/s10578-022-01320-z>
- Glosser, R. (2011). Examination of the relationship between the Child Behavior Checklist/ 6-18 and the Social Responsiveness Scale Parent Forms using individuals with high functioning autism. Doctoral Dissertation, Indiana University of Pennsylvania.
- Grits KM, Roemer L. Multidimensional Assessment of Emotion Regulation and Dysregulation: Development, Factor Structure, and Initial Validation of the Difficulties in Emotion Regulation Scale. *J PsychopathicBehav Assess*; 2004, 6: 41-54.
- Gasol, X., Navarro-Haro, M. V., Fernández-Felipe, I., García-Palacios, A., Suso-Ribera, C., & Gasol-Colomina, M. (2022). Preventing Emotional Dysregulation: Acceptability and Preliminary Effectiveness of a DBT Skills Training Program for Adolescents in the Spanish School System. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 19(1), 494. <https://doi.org/10.3390/ijerph19010494>
- Harikrishnan, U., & Sailo, G. L. (2021). Prevalence of emotional and behavioral problems among school-going adolescents: A cross-sectional study. *Indian Journal of Community Medicine*, 46(2), 232-235. https://doi.org/10.4103/ijcm.IJCM_451_20
- Hosseini, M., Jadgal, M. S., & Kordsalarzahi, F. (2022). Relationship between spiritual well-being and spiritual intelligence with mental health in students. *International Journal of Adolescent Medicine and Health*, 35(2), 197–201. <https://doi.org/10.1515/ijamh-2022-0078>
- Iannattone, S., Mezzalana, S., Bottesi, G., Gatta, M., & Miscioscia, M. (2024). Emotion dysregulation and psychopathological symptoms in non-clinical adolescents: The mediating role of boredom and social media use. *Child and adolescent psychiatry and mental health*, 18(1), 5. <https://doi.org/10.1186/s13034-023-00700-0>
- Kapetanovic, S., Rothenberg, W. A., Lansford, J. E., Bornstein, M. H., Chang, L., Deater-Deckard, K., Di Giunta, L., Dodge, K. A., Gurdal, S., Malone, P. S., Oburu, P., Pastorelli, C., Skinner, A. T., Sorbring, E., Steinberg, L., Tapanya, S., Uribe Tirado, L. M., Yotanyamaneewong, S., Peña Alampay, L., ... Bacchini, D. (2020). Cross-Cultural Examination of Links between Parent–Adolescent Communication and Adolescent Psychological Problems in 12 Cultural Groups. *Journal of Youth and Adolescence*, 49(6), 1225–1244. <https://doi.org/10.1007/s10964-020-01212-2>
- Kircaburun, K., Harris, A., Calado, F., & Griffiths, M. D. (2024). Emotion regulation difficulties and problematic mukbang watching: The mediating role of psychological distress and impulsivity. *Psychiatry Research Communications*, 4(1), 100152. <https://doi.org/10.1016/j.psychom.2023.100152>

- Kort-Butler, L. A. (2019). The Stress Mechanisms of Adolescent Physical, Mental, and Behavioral Health. In Routledge International Handbook of Delinquency and Health (pp. 74–89). in *Routledge International Handbook of Delinquency and Health*, Michael G. Vaughn, Christopher P. Salas-Wright, and Dylan B. Jackson (eds.). New York: Routledge.
- Kuralic-Cisic, L., Bijedic, M., Cokic, A., Muftic, E., & Suljkanovic-Djedovic, E. (2022). Internalized and Externalized Behavioral Problems in Young Adolescents with Regard to Gender. *Journal Human Research in Rehabilitation*, 12(1), 78–86. <https://doi.org/10.21554/hrr.042210>
- Liu, S., Arterberry, B. J., Wei, M., Tittler, M. V., Wang, C., Klesel, B., & Tsai, P.-C. (2024). Exploration and cross-validation for the latent profiles of emotion regulation difficulties among college students. *Motivation and Emotion*, 48(4), 652–672. <https://doi.org/10.1007/s11031-024-10077-y>
- Mellat, N., Ebrahimi Ghavam, S., Gholamali Lavasani, M., Moradi, M., & Sadipour, E. (2022). The role of cognitive, emotional, and spiritual development in adult psychological well-being. *Journal of Spirituality in Mental Health*, 25(1), 31–54.
- Mohaddeth Shakouri, L. (2016). Effectiveness of Training of Spiritual Intelligence Components on consequences of psychological and self-esteem of Adolescents. *International Journal of Indian Psychology*, 3(3), 74-84. <https://doi.org/10.25215/0303.124>
- Mohammadyari, G. (2012). Relationship between Parent's Spiritual Intelligence, Level of Education and Children's Mental Health. *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 69, 2114–2118. <https://doi.org/10.1016/j.sbspro.2012.12.174>
- O'Dell, C. C., Robins, C. M., Charles, N. E., Mixon, M., & Barry, C. T. (2025). Anger Rumination Uniquely Contributes to Emerging Personality Pathology in Adolescent Boys. *Journal of Psychopathology and Behavioral Assessment*, 47(4), 81-90. <https://doi.org/10.1007/s10862-025-10257-1>
- Poulou, M., & Norwich, B. (2019). Psychological needs, mixed self-perceptions, well-being and emotional, and behavioral difficulties: adolescent students' perceptions. *European Journal of Psychology of Education*, 35(4), 775–793. <https://doi.org/10.1007/s10212-019-00457-1>
- Radiamoda, R. B., Chuang, H.-H., Pernia, R. A., & Borazon, E. Q. (2024). Investigating resilience of international students at a public university in Southern Taiwan and its implications for the New Southbound Policy. *International Journal of Educational Development*, 106, 103001. <https://doi.org/10.1016/j.ijedudev.2024.103001>
- Roy, K., Kamath, V. G., Kamath, A., Alex, J., & Hegde, A. (2015). Prevalence of stress and stress tolerance levels among adolescent boys – a district level cross sectional study in South India. *International Journal of Adolescent Medicine and Health*, 29(4), 20150054. <https://doi.org/10.1515/ijamh-2015-0054>
- Salerni, N., & Messetti, M. (2025). Emotion Regulation, Peer Acceptance and Rejection, and Emotional–Behavioral Problems in School-Aged Children. *Children*, 12(2), 159. <https://doi.org/10.3390/children12020159>
- Simak, V. F., Fitriyani, P., & Setiawan, A. (2019). The Relationships between Risky Sexual Practices and Spiritual Intelligence of Adolescents in Indonesia. *Comprehensive Child and Adolescent Nursing*, 42(1), 73–81. <https://doi.org/10.1080/24694193.2019.1578298>

- Skrzypińska, K. (2020). Does Spiritual Intelligence (SI) Exist? A Theoretical Investigation of a Tool Useful for Finding the Meaning of Life. *Journal of Religion and Health*, 60(1), 500-516. <https://doi.org/10.1007/s10943-020-01005-8>
- Surzykiewicz, J., Skalski-Bednarz, S. B., Kwadrans, Ł., Muszyńska, J., & Konaszewski, K. (2024). Aggression in School Children and Adolescents: Its Relationship with Empathy by Spiritual Sensitivity. *Polska Myśl Pedagogiczna*, 10, 341-356. <https://doi.org/10.4467/24504564pmp.24.018.19972>
- Swee, G., Shochet, I., Cockshaw, W., & Hides, L. (2020). Emotion regulation as a risk factor for suicide ideation among adolescents and young adults: the mediating role of belongingness. *Journal of youth and adolescence*, 49(11), 2265-2274.
- Tharaldsen, K. B., Tvedt, M. S., Caravita, S. C. S., & Bru, E. (2022). Academic stress: links with emotional problems and motivational climate among upper secondary school students. *Scandinavian Journal of Educational Research*, 67(7), 1137-1150. <https://doi.org/10.1080/00313831.2022.2116480>
- Theodorou, C., Karekla, M., & Panayiotou, G. (2024). Enhancing Emotion Regulation Skills in High-Risk Adolescents Due to the Existence of Psychopathology in the Family: Feasibility and Uncontrolled Pilot Study of a Group Intervention in a Naturalistic School Setting. *International Journal of Environmental Research and Public Health*, 21(6), 738. <https://doi.org/10.3390/ijerph21060738>
- Thorsén, F., Antonson, C., Palmér, K., Berg, R., Sundquist, J., & Sundquist, K. (2022). Associations between perceived stress and health outcomes in adolescents. *Child and Adolescent Psychiatry and Mental Health*, 16(1), 75. <https://doi.org/10.1186/s13034-022-00510-w>
- Turner, D., Wolf, A. J., Barra, S., Müller, M., Gregório Hertz, P., Huss, M., Tüscher, O., & Retz, W. (2020). The association between adverse childhood experiences and mental health problems in young offenders. *European Child & Adolescent Psychiatry*, 30(8), 1195-1207. <https://doi.org/10.1007/s00787-020-01608-2>
- Uccella, S., Cordani, R., Salfi, F., Gorgoni, M., Scarpelli, S., Gemignani, A., Geoffroy, P. A., De Gennaro, L., Palagini, L., Ferrara, M., & Nobili, L. (2023). Sleep Deprivation and Insomnia in Adolescence: Implications for Mental Health. *Brain Sciences*, 13(4), 569. <https://doi.org/10.3390/brainsci13040569>
- Van de Velde, S., De Cuyper, A., De Kort, L., Jacobs, K., Somogyi, N., Tholen, R., ... & Buffel, V. (2023). An international comparison of gender differences in mental health among higher-education students during the first wave of the COVID-19 pandemic: a multilevel design. *Archives of Public Health*, 81(1), 211. <https://doi.org/10.1186/s13690-023-01211-2>
- Vangara, S. V., Kumari, A., & Kumar, D. (2022). Evaluation of perceived stress and its correlation with personality traits in undergraduate students. *Asian Journal of Medical Sciences*, 13(8), 127-132. <https://doi.org/10.3126/ajms.v13i8.34044>
- Vatandoost, S., Baetens, I., Erjaee, Z., Azadfar, Z., Van Heel, M., & Van Hove, L. (2024). A Comparative Analysis of Emotional Regulation and Maladaptive Symptoms in Adolescents: Insights from Iran and Belgium. *Healthcare*, 12(3), 341. <https://doi.org/10.3390/healthcare12030341>

- Wahab, M. Ab. (2022). Islamic Spiritual and Emotional Intelligence and Its Relationship to Eternal Happiness: A Conceptual Paper. *Journal of Religion and Health*, 61(6), 4783–4806. <https://doi.org/10.1007/s10943-021-01485-2>
- Wu, W., Liu, Q., Li, Y., Fang, B., Sheng, L., Zhou, Y., Xi, X., & Zhang, Q. (2022). Associations between psychosocial stress in early and middle adolescence with emotional and behavioral problems one year later. *Chinese Journal of School Health*, 43(5): 644-647. doi: [10.16835/j.cnki.1000-9817.2022.05.002](https://doi.org/10.16835/j.cnki.1000-9817.2022.05.002)
- Zaman, A., Khan, S., Karim, A., & Ayub, M. (2024). Correlation of Difficulty in Emotional Regulation with Behavioral Problems Among Young Children in Both Private and Public Sectors Educational Institutions of Swabi. *Journal of Asian Development Studies*, 13(4), 380–390. <https://doi.org/10.62345/jads.2024.13.4.31>
- Zulkifli, I. S. D., Izzah, N. M., & Handayani, N. T. (2023). Spiritual Intelligence and Juvenile Delinquency: Systematic Review. *International Journal For Multidisciplinary Research*, 5(6), 1-8. <https://doi.org/10.36948/ijfmr.2023.v05i06.8960>